

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

„Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket.”

2009. február

- Zsid 3, 7-8 -

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lapja

Ócsai Zoltán (ev. igazgató lelkész, Győr)

A hónap igéje: Jézus Krisztus mondja: „Hol van a ti hitetek?” (Lk 8,25a)

„Jó evangélikus, vigyáz a templomára, nem koptatja!” Egy kedves, öreg barátom mondogatta ezt gyakran, mikor olyan emberekről beszélt, akik csak névleg voltak evangélikusok, templomban azonban nem jártak, a gyülekezet életében nem vettek részt. Jókat mosolyogtunk rajta, pedig tudtuk, hogy ez nem vicc. Akikről beszéltünk, keresztények, evangélikusok, tudják is ezt, talán még egyházfenntartást is fizetnek, de a „templomra nagyon vigyáznak”.

Azt is el tudom képzelni, hogy büszkék evangélikus

voltukra. Meg tudják mutatni a család padját a templomban, a helyet, ahol gyermekkorukban belevéstek valamit az öreg fába, vagy büszkén mondják a régi memoriterek, kapásból idézik a Kis káté szavait, tudják a konfirmációi igéjüket. Minden gyermeket megkezeszteltetnek, nem engedik, hogy más felekezetű legyen bárki is a családban, esküvő is csak evangélikus lehet. Talán még valamilyen gyülekezeti testület tagjai is, szaktudásukkal segítik az egyházközösség életét, biztatják a lelkészt, hogy gyűjtse össze a fiatalokat.

Ezek az emberek nem hitehagyottak, nem azok, akik nem tudnak semmit az egyházzól, nem keverik össze az ökonómiát az ökumenével, és nem jönnek zavarba, ha adott esetben el kell mesélni egy bibliai történetet. Ők egyszerűen elfoglaltak, sokat dolgoznak, nem érnek rá csendben lenni. Reggel

korán kelnek, este fáradtan dőlnek ágyukba. Van hitük, csak nem használják. Van hitük, csak félnek, félnek attól, hogy lemaradnak, hogy a gyorsan változó világ elrohan mellettük. Féltik munkahelyeiket, féltik családjaikat, félnek a betegségektől, aggódva nézik a gazdasági válság jeleit. Hisznek ők Istenben, csak már nem tudják, mire jó ez a hit. Van hitük, csak a vihar megremiszi őket.

Olyanok, mint a tanítványok. Amikor a tenger lecsendesítése után a Mester felteszi a havi igénkben idézett kérdést a tanítványoknak, az evangélium szerint Jézus

már meggyógyította a kapernaumi százados szolgáját, a tanítványok látták a naini ifjú feltámasztását, szemtanúi lehettek sok csodának, hallhatták őt tanítani. Keresztelő János talán helyettük is megfogalmazta kétségeiket: „te vagy az eljövendő, vagy mást várjunk?” De hallhatták a választ is: „Sánták járnak, vakok látnak, szegényeknek hirdettük az evangélium, és boldog, aki nem botránkozik meg énbennem!”.

A tanítványok nem hagyják el Jézust, nem fordulnak el tőle, sőt, ha baj van, hozzá kiáltanak: „Mester, Mester, elveszünk!”. Ezek a tanítványok büszkék arra, hogy Jézus mellett lehetnek, de a vihartól félnek. Hisznek ők benne, sok mindent tudnak Jézusról, tudják, hogy ő Isten Fia, de most nem akarnak elveszni.

Vegyük komolyan ennek a kérdésnek minden szavát! A kérdés arra vo-

natkozik, hogy HOL VAN a hitünk. Hová tettük, hová rejtettük, hová ástuk el? Egyáltalán, emlékszünk még rá, vagy úgy vagyunk vele, mint valami régen elfelejtett fényképpel, valami dereng, de már nem élesek az alakok? Hol van a ti hitetek? Mert van, csak nem használjuk.

Sokan közülünk úgy tekintenek a templomra, és ezen keresztül az Istenbe vetett hitre, mint egy tisztaszobára. Nem kell túl sokat használni, nem kell elkoptatni, különleges alkalmakra kell tartogatni! Talán összekeverjük a hitet Isten nevével, amit nem szabad hiába venni. Úgy nézünk az Istenbe vetett bizalomra, mint a szentek szentjére, az érinthetetlenre, amit tartogatni kell a nehéz időkre. Hitünk jól el van csomagolva, el van rejtve, nehogy ellopják, nehogy elveszen, őrizgetjük, vigyázunk rá, közben pedig megfélekedzünk róla.

A hit nem valami ünneplő ruha, nem valami különleges alkalmakra tartogatandó dísz, hanem a legközönségebb, ugyanakkor leginkább nélkülözhetetlen használati tárgy. Fontosabb, mint a fogkefe, mint a telefon, mint az autó vagy az internet. Nem akkor kell a hit, amikor épp vallásos műsor megy, amikor nagyünnep van, amikor rákérdeznek, hanem épp ellenkezőleg, a hit a hétköznapok része kell, hogy legyen. Ha szabad ezt a fura képet használni, a tanítványok otthon hagyják hitüket, nem volt náluk, nem vitték magukkal, hisz csak a csónakba szálltak be, nem templomba mentek.

A kérdést Jézus nekünk szegezi: hol van a hited, emlékszel még rá, használod, tudod, mire jó?

*A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület
főbb információi, eseménye*

Luther és a Biblia

- rajzpályázat értékelése -

Örömmel adjuk hírül, hogy a 'Luther és a Biblia' című rajzpályázatra beérkezett sok szép alkotás értékelése megtörtént.

A díjátadó ünnepség

2009. március 7-én, szombaton 14 órakor kezdődik az egyházkerület székházában (Győr, Bajcsy-Zsilinszky u. 26.),

melyre minden érdeklődőt szeretettel meghívunk. A nyerevényeket az egyházkerület elnöksége adja át a díjazottaknak. Ígéretünkhöz híven minden pályázó szerény ajándékot kap!

Az eredményekről és a díjátadásról minden pályázót levélben is értesítünk.

Az ünnepségen való részvételi szándékot kérjük bejelenteni a veszprem@lutheran.hu e-mail címen, vagy a 20/824-5896 telefonszámon.

A Luther-olvasókör nevében:

Isó Dorottya

2017 FELÉ

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Egyházunk elnöksége pályázatot ír ki korra, nemre való tekintet nélkül. A cél: megfogalmazni a reformáció jubileumi évének jelmondatát és/vagy szlogenjét. A győztes részt vehet egy Luther-emléktúrán Németországban.

Határidő: 2009 pünkösd

Ezen túl pedig – határidő nélkül – szívesen várunk minden olyan levelet, ötletet, véleményt, amelyben egyháztagjaink megfogalmazzák, milyennek szeretnék látni egyházunkat 2017-ben, mit tudnak felajánlani a jubileumra, mit várnak, mit tartanak elsődleges célnak.

A leveleket az Evangélikus Élet szerkesztőségébe várjuk.
(1085 Budapest, Üllői út 24.)
A borítékra írják rá: Lutheránus.500

MEGHÍVÓ

Szeretettel hívunk minden testvérünket hagyományos

EGYHÁZKERÜLETI NAPUNKRA,

amelyet az ajkai evangélikus templomban
(Ajka, Kossuth L. u. 2.)
tartunk **2009. február 28-án** (szombaton).

A részletes programot hetilapunkban, az Evangélikus Életben, valamint honlapunkon közöljük.

Az ebédlétszám miatt nyomatékosan kérjük testvéreinket, hogy részvételi szándékukat **legkésőbb február 20-ig** jelezzék a szokásos módon a győri püspöki hivatalban.

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület Elnöksége

Az Evangélikus Külmisziói Egyesület

szeretettel hív és vár minden érdeklődőt közgyűlésére,

amelyet külmisziói nap keretében tart **február 21-én, szombaton a Deák téri gyülekezet nagytermében 10 és 15 óra között.**
(Budapest V. Deák tér 4.)

A külmisziói nap központi gondolata: *A régiék jó bizonyága.*

A NAP PROGRAMJA:

- 10.00 Áhítat – Gáncs Péter misszióért felelős püspök
- 10.30 Közgyűlés (elnöki, pénztárosi beszámoló, számvizsgálói jelentés, költségvetés-tervezet, tervek, javaslatok)
- 13.00 – 14.00 Ebédszünet
- 14.00 – 14.50 Könyvbemutató (dr. h.c. Keveházi László egyháztörténész)
- 14.45 Úti áldás: Brebovszkyne Pintér Márta elnök

Egyházunk Elnöksége ebben az évben is kéri gyülekezeti tagjainkat és minden – egyházunk szolgálatát támogató – adózó állampolgárt, hogy adójuk egyházak részére felajánlható 1%-át a Magyarországi Evangélikus Egyház részére ajánlják fel, melynek technikai száma:

0035

Köszönettel a MEE Elnöksége

A Tégy a Tehetségekért Alapítvány a 2006. évi felajánlható személyi jövedelemadóból 254 697 forintot kapott. A befolyt összeget diákok tanulmányainak segítésére fordította az alapítvány kuratóriuma.

Támogatásukat megköszönve a jövőben is számítunk felajánlásukra.

Adószám: 18534984-1-08

Beled, 2009. január 28.

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus
Egyházkerület lapja

Megjelenik havonta, dunántúli terjesztésben

Lapunk legközelebbi száma
2008. március 8-án
jelenik meg

Felelős szerkesztő: Menyes Gyula
Megrendelhető a szerkesztőség címén: (20/824-4222)
Evangélikus Püspöki Hivatal 9021 Győr, Bajcsy Zs. út 26.
Telefon: 96/516-160 96/516-162 Fax: 96/516-169
Postacím: 9001 Győr, Pf.: 1639
Kiadja a Soproni B. D. Evangélikus Gimnázium (Líceum)
Felelős kiadó: Tölli Balázs
Telefon: 99/512-430
Készült: Újsziget-rotta Sárvár – 950 példányban
Kapható: a templomokban, gyülekezeti iratterjesztésben
Előfizetési díj egy évre 1400 Ft, külföldön 30 €
E-mail: harangszo@lutheran.hu
Internet: www.harangszo.hu
ISSN 1416-9770

Fehér Károly (ny. ev. esperes, Székesfehérvár)

Jelek, jelképek, szimbólumok

13. A hajó

A keresztény szimbolika szívesen és gyakran él a mindennapi életben használatos tárgyakkal vagy általánosan ismert jelenségekkel, hogy ezekkel teológiai, hitbéli üzenetet közvetítsen. Kicsivel utal a nagyobbra, az anyaggal a lelkire, anélkül, hogy a kicsit vagy a tárgyi-anyagot lebecsülne.

Igy történik akkor is, amikor a hajót használja szimbólumként. Ki tudja, hányféle úszó alkalmasosság szelte a tengerek és történelmünk hullámain a nád és gyékénykévékből mesterien összefűzött lélekvesztőtől a fatörzsből kivájt teknőn át az elsüllyedhetetlennek minősített Titanic-ig, Kolumbusz Santa Maria-jától a vízen mozgó harctérként működő repülőgép-anyahajóig, elképesztő befogadóképességű tankerekig és az atommeghajtású tengeralttájkáig.

Bibliát ismerő kereszténynek talán mégis Noé bárkája jut az eszébe. Nem is csupán azért, mert időről időre biblicista megszállottak

vagy szenzációra és pénzre éhes kalandorok rugaszkodnak neki a szárazra került bárka maradványai felkutatásának. Noé bárkája jel, Isten ítéleténél is nagyobb irgalmának a jele. Isten meg akarja, és meg is tudja menteni a hozzá hűséges Noét nyolcadmagával és a teremtettség reprezentánsaival együtt. Nem Noé, hanem Isten a kapitánya a bárkának: az ő parancsára épül, és az ajtót is ő zárja be a bevonulók után.

Jézus halászbárkából hívja el első tanítványait. Viharban hánykolódó csónakban menti meg a pánikba esett, vízijártassággal rendelkező, de emberhalásznak szánt csapa-

tát. Csónakból tanítja a parton állókat, hogy azok, Jézus szeretetének a vonzásában, a „kicsiny bárka” utasaivá bátorodjanak. A kapitánya a „kicsiny bárkában” is Jézus marad.

Keresztelési könyvecskéjében Luther is használja az özönvíz és a bárka jelét. Az ősi „özönvíz-imádság” szavaival azért könyörög és imádkoztatja a jelenlévőket is, hogy a keresztség üdvösséges özönvizében minden elpusztuljon a kereszteleendőben, amit Ádámtól örökölt, és amit maga is hozzáadott, hogy a hitetlenek közül a keresztény szent nép, vagyis az anyaszentegyház bárkájába mentessék, minden hívővel együtt buzgó lélekkel és örvendező reménységgel szolgálja Istent, és minden hívővel együtt örök életre jusson Jézus Krisztus által.

Amikor egy ősi örmény templom ajtajának két szárnyába belefartag-ták a bárkába való bevonulás és a kivonulás képét, azt jelzik, hogy aki itt belép, a templom *hajójába* lép be. Isten népe közösségében, az anyaszentegyházban találhat menedékre és „biztos, védett kikötőre.” (EÉ 286,5) Véletlen lenne, hogy a hagyományos rend szerint épült templomok hívőket befogadó részét hajónak nevezzük, amelynek a népe az oltártérrel jelzett kikötő, vagyis Isten új világa felé tart?

Skandináv területen alig akad templom, amelynek a mennyezetéről ne csüngene le hajómodell (képünkön). A templom hajójá-

nak, az egyháznak a népe itt köszönte meg a halászsákmányból való kenyeret, itt könyörgött a veszélyes vizeken hajózókért, és itt, a hajómodell alatt, a templom hajójában ajánlotta Krisztus irgalmas emlékezetébe azokat, akik nem tértek haza, mert elnyelte őket a tenger. A „kicsiny bárka” népe csak Krisztus irgalmas hatalmának oltalmában hajózhat. (EÉ 262,2)

A barokk kor egyházművészete bonyolult allegóriát alkotott a hajó egyszerű jeléből. A Somló-hegy déli tövében áll egy templom. Pálos szerzetesek faragták a berendezését. A szószék hajót utánoz, egészen a részletekig. A horgony is ott lóg az orrából. A szószékre nyíló ajtó szárnyainak a borítása adja ki az árbocot. A hangvető textiltől szőtt csikos vászna imitálja a vitorlát. A szószék-hajó oldalára a könyvtartó takarójaként igazi halászhajó van kivetve. A barokktól való minden viszolygásom ellenére van igaz mondanivalója ennek a hajószószéknek: a hirdetett evangélium gyűjt népet az egyház hajójába.

Eppen csak mögöttünk van az ökumenikus imahét. Az ökumené jelképe is a hajó. Végtelenül egyszerű vonalakkal jelzett hajó. Kereszt az árbóca, Krisztus jele. A Kapitány jelképezi, aki az Atya akaratából beszállt a mi csónakunkba. Halálával és feltámadásával mentette meg a világot a végleges elmerüléstől. Vitorla nem lobog az ökumené hajóján, mert a Szentlélek Krisztust dicsőíti, hogy Jézus vonzásában az „egy, szent, egycetemes és apostoli” egyház hajójában hajózzunk, és ne tévedjünk semmiféle privát vállalkozó kalózhajójára. Ez pusztító mélység felé tart. A hajó, amelynek a kormányrúdjá Krisztus kezében van, aki nemhogy nem alszik, de még nem is szunyókál (Énekem az Úr. 109,2), biztos kikötő reménységében halad.

Dr. h. c. Keveházi László (ny. ev. esperes, egyháztörténész, Kőszeg)

„Az ország papja és az ország koldusa”

Székács József

(1809-1876)

Amint a cím is mutatja, nem „dunántúli” volt, hanem az „országé”. S talán az is meglepő a címben, hogy valaki egyszerre „pap” és „koldus”. Székács József életében mindkét szó hangsúlyos lett, s ezért országos jelentőségű „papi” és „koldusi” szolgálatáért érdemes születésének 200. évében róla megemlékeznünk dunántúli lapunkban is.

A történet arról szól, hogyan lett az orosházi tímár fiából lelkész és püspök. A „kicsi Jóskát” alacsony termetű, vézna, törekeny gyermeknek mondták ismerősei, de az iskolában annál inkább kitűnt. Vonzotta a könyv, hajította a tudás vágya. Hét testvérrel élt és

nevelkedett a családban. Apja – mi mást tehetett volna – tímárinasnak akarta adni, s már a kocsin ültek, hogy e célból Gyulára menjenek, amikor Szigethy József lelkész találkozott velük. S mivel ismerte a fiú adottságait, sikerült az apát erről az útról lebeszélnie. Így lett a fiúból mezőberényi diák. Innen hat év után, 1826-ban jóakarói révén Sopronba került. Édesanyja ezzel búcsúzott tőle: „Ne feledd az imádságot, kerülj a rossz társaságot.” Itt a Soproni Magyar Társaság

tagja lett, de szorgalmas és kiemelkedően eredményes tanulása mellett társai tanítója,

nevelője is. Kis János püspök is felfigyelt rá, tanította és fámulusa lett a püspöknek. Tanulmányai befejeztével több helyre is hívták tanítónak, egy családnál nevelő lett. De ekkor már írt, elsősorban prózát és verseket. Közben külföldön is járt, s hazakerülve Eperjes lett lakóhelye. Itt végzett jogi tanulmányait, majd Rudnára került nevelőként. Ekkor még nem gondolt a lelkészi hivatásra, annak ellenére, hogy Berlinben és Lipcsében teológiát is tanult. 1837-ben meghívták a pesti lelkészi állásra. Bajuszosan és dolmányban tartotta igehirdetését, mert a Deák-terti lelkész bajuszosan nem engedte papi ruhában a szószékre. Nagy többséggel megválasztották, és 1837 novemberében szentelte és iktatta be Szeberényi János bányakerületi püspök.

(Folytatás az 5. oldalon.)

